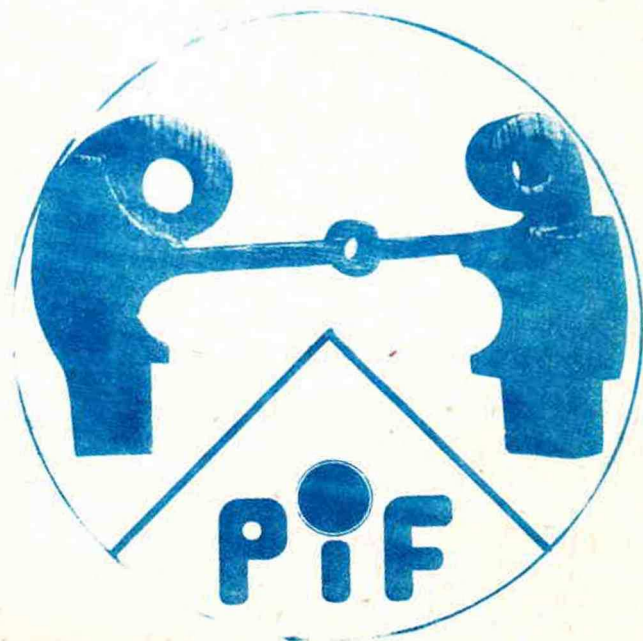

TEMPO

Glasilo Saveza za esperanto Hrvatska
Informilo de Kroatia Esperanto-Ligo

4

1984

YU ISSN-0352-1583

OBAVIJEST

U toku je nova organizacija adresara Saveza za esperanto Hrvatske i evidencija članstva. Molimo E-društva i klubove da provjere adrese i evidenciju svojih članova.

Na temelju nove evidencije distribuirat će se i „Tempo“.

ZAGREB

1984-10-22

broj/numero 21

godina/jaro V

primjeraka/ekzempleraj 1800

osnivač i izdavač / fondinto kaj eldoninto

Savez za esperanto Hrvatske
Kroatia Esperanto—Ligo

savjet glasila / konsilantaro

Ljerkica Begić, Josip Brkanac
(predsjednik / prezidanto), Dalibor Kudumlija, Nikola Rašić, Tea Ružić, Nikola Šegota, Slavko Šimunić, Ivica Špoljarec

glavni i odgovorni urednik
čefa kaj respondeca redaktoro

Ivica Špoljarec

uredništvo / redakcio

Dalibor Kudumlija, Gordana Popović, Nikola Rašić, Judita Rey, Tea Ružić, Ivica Špoljarec, Spomenka Štimec, Zlatko Tišljar

grafički i tehnički urednik
grafika kaj teknika redaktoro

Ivica Špoljarec

slaganje i tisak / kompostis kaj presis

Internacia Kultura Servo
Međunarodni centar za usluge u kulturi
Zagreb, Amruševa 5

adresa redakcije / redakcia adreso

Savez za esperanto Hrvatske
„Tempo“

YU-41000 Zagreb, Amruševa 5
tel. (041) 424-660

izlazi dvomjesečno/aperas 6-foje jare

cijena 1 primjeraka / prezo de 1 ekzemp.
40. din.

godišnja pretplata / jarabono
200.- din

„Tempo“ primaju svi članovi SEH-a s uplaćenim članarinama za tekuću godinu.

Po mišljenju Republičkog sekretarijata za prosvijetu, kulturu i fizičku kulturu SRH, broj 2788/1-1980 od 16. 4. 1980. godine, glasilo Saveza za esperanto Hrvatske „Tempo“ oslobođeno je poreza na promet proizvoda.

TEMPO

U ovom broju „Tempa“ posebnu i potrebnju pažnju smo posvetili PIF-u, Međunarodnom festivalu kazališta lutaka, koji je tokom 17 godina izrastao u kvalitetan, ugledan i cijenjen kulturni događaj ne samo kod nas nego i u svijetu. No, usprkos činjenici da ovaj festival organiziraju esperantisti, da je službeni jezik festivala esperanto i da je niz predstava na esperantu ipak je prisustvo esperantista, kako domaćih tako i stranih, na festivalu vrlo skromno. Nadamo se da će vas napisi na slijedećim stranicama potaknuti da već sada razmislite o svom prisustvu na slijedećem festivalu i da planirate dolazak.

Listajući ovaj broj vjerojatno ćete zamijetiti da se u rubrici „Iz osnovnih organizacija SEH-a“ nalaze vijesti iz samo tri E-društva. Što je sa ostalima?

urednik

En tiu ĉi numero de „Tempo“ apartan kaj necesan atenton ni donis al PIF, Pupteatra Internacia Festivalo, kiu post 17 jaroj fariĝis vere kvalita kaj alte taksata kultura evento, ne nur en Jugoslavio sed ankaŭ eksterlande. Nu, malgraŭ la fakto ke la festivalon organizas esperantistoj, ke la oficiala lingvo estas Esperanto kaj ke pluraj prezentaĵoj estas en Esperanto, tamen la ĉeesto de esperantistoj, enlandaj kaj eksterlandaj, estas tre modesta. Ni esperas ke la artikoloj sur la sekvaj paĝoj instigos vin pripensi vian ĉeeston kaj jam plani vian alvenon al la sekva festivalo.

Foliumante ĉi numeron oni povas noti ke la rubriko kun novaĵoj el E-societoj en Kroatio („Iz osnovnih organizacija“) iom malriĉiĝis. Ni, do, invitas societanojn kaj klubanojn regule informi pri sia laboro!

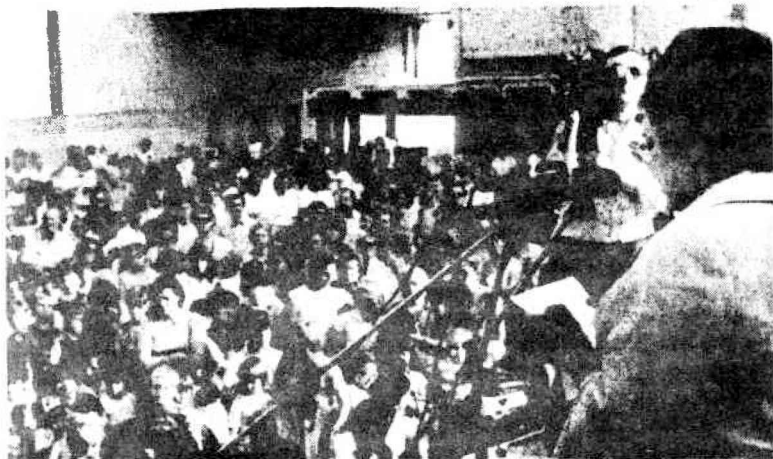
la redaktoro

Jen, ĉi tiu skizo estas nur unu el la centoj da informoj kaj artikoloj aperintaj pri ĉi-jara PIF en la zagrebaj tagjurnaloj, revuoj, radioj kaj TV. Ĉi-jara PIF finfine fakte atingis, post 17 jaroj, la revitan kaj deziratan nivelon kaj statuson. La organizanto de la festivalo: Internacia Kultura Servo, ricevis apartan agnoskon de Kleriga respublika instanco por sia persista kaj entuziasma laboro en organizado de PIF. Krom tio ke PIF ĉi-jare estis organizita fine de somero, de la 23-a de aŭgusto ĝis la 4-a de septembro, kiam en la urbo mankis aliaj kulturaj eventoj, ĝi ankaŭ estis iom alia ol antaŭaj. La festivalo konsistis el du partoj, tiel ke dum la unua oni prezentis esperantlingvajn prezentaĵojn por esperantlingva publiko (kiu cetere estis denove same mizerkvanta kiel antaŭe). Krom trideko da infanoj-esperantistoj el Hungario kaj Bulgario, kiuj konsistigis la Infanan ĵurion (kune kun infanoj el Jugoslavio), festivalon partoprenis nur kelkaj eksterlandaj esperantistoj (!). Sed, bona propagando, altnivelaj kaj interesaj prezentaĵoj altiris la atenton de ĝenerala zagreba publiko, tiel ke ofte oni petis la enirbileton pli, ol estis vendokvanto.

PARTOPRENINTOJ:

Dum la 13 festivalaj tagoj sur la plej konataj scenejoj de Zagreb (Nacia teatro, Drama teatro, Zagreba pupteatro, Subĉiela scenejo en urbocentro ktp.) de Velika Gorica (popoluniversitato, Kulturdomo kaj la placo) kaj en urbo Sisak, 18 pupteatroj el 10 landoj prezentis 56-foje siajn prezentaĵojn. Ĉi-jare eĉ kvar ensembloj estis ekstereŭropaj: fama japana pupteatro PUK (pupo-klubo) el Tokio, Pedro Valdes Pina el Kubo kaj du pupteatroj el Kanado (Vankuvero kaj Montrealo).

La festivalon
malfermis
Stefa Špiljak

PREMIOJ:

La internacia lingva jurio (Loes Demmendaal, Nederlando; Martin Hasse, FR Germanio; Vilmos Benczik, Hungario kaj Nikola Rašić, Jugoslavio) atribuis la unuan premion por la plejbona Esperanto sur scenejo al Ŝtata pup-teatro el Košice (Ĉeĥoslovakio), la unuan individuan premion por scenlingvo al Margrit Gysin el Svislando, la premion „Jozefo Petrin” por la plej bona reala kono de Esperanto al Liliana Buckova el Ŝtata pup-teatro Targovište, (Bulgario) kiu por sia prezentaĵo „La malbela anasido” ricevis la premion „Tibor Sekelj” por la prezentaĵo kun la plej homama mesaĝo.

La internacia infana jurio proklamis kiel plej bonan porinfanan prezentaĵon, prezentaĵon (dupartan) „Polly” kaj „Skatolo” de pup-teatro „Coad Canada Puppets” el Vankuvero (Kanado).

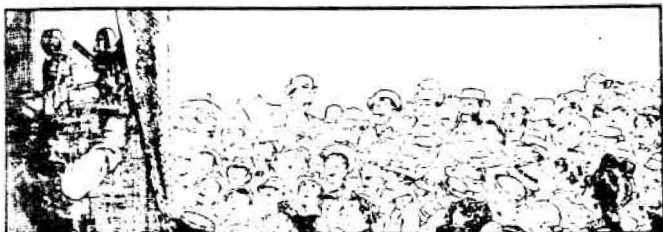
La internacia faka jurio proklamis kiel la plej bonan prezentaĵon de la 17-a PIF prezentaĵon „Bele funebrante” de Teatro sen fadeno („Le Théâtre sans Fil”) el Montreal, Kanado.

Anstataŭ konkludo ni aperigas la artikolon de d-ro Henryk Jurkowski, prezidanto de Internacia pupista asocio (UNIMA) kaj unu el la plej kompetentaj fakuloj de la pupismo en la mondo, kiu estis membro de la faka jurio de ĉi-jara PIF. La artikolon okaze de PIF aperigis fama jugoslavia tagjurnalo „Večernji list” (vespera gazeto):

ivica špoljarec

Henryk Jurkowski

FESTIVALO DE APARTAJ VALOROJ

La inspiro por tiu ĉi artikolo estas PIF. Kvankam mi jam plurfoje estis en Jugoslavio, la unuan fojon mi ĉeestis PIF-on en Zagreb. Neforgeseblaj estas miaj impresoj pri ĝi. Ne pro la fakto, ke PIF estus ia ĝenerala spegulo de la tutmonda puparto. Neniu festivalo povas havi tian funkcion. Monda pup-teatro estas tiom riĉa ke ne estas eble aperigi ĉiujn ĝiajn tendendojn unuloke. Scio pri la monda puparto el la festivala perspektivo ĉiam estas nur parta.

Kio do, tiam estas PIF en kunteksto de internaciaj ekscioj. Ĝi estas festivalo de apartaj valoroj kaj kun unika atmosfero, pro tio ĉar ĝi okazas en Zagreb, en Jugoslavio kaj pro la fakto ke ĝin inici-

atis esperantistoj kiuj kunligas Esperanto-movadon kun la pupista movado.

Esti esperantisto kaj esti pupisto signifas la samon. Ambaŭ ili estas kontribuo al grandaj homaj klopodoj, sed iaj antaŭjuĝoj kaj kun la konvinkigo ke en (ili ambaŭ) kaŝiĝas ŝanco ... por interkompreniĝo.

Esperantistoj aktivas je „interkompreniĝo” pere de „neŭtrala” lingvo. Pupistoj aktivas je interkompreniĝo pere de lingvo de arto kiu ĉiam estis afero de simplaj homoj kaj de poetoj. Esperantistojn kaj pupistojn alte taksas tiuj kiuj „ĉiam pli multe scias” ol nuraj entuziasmitaj spektantoj kaj ŝatokupantoj. Sed ankaŭ nur kelkaj vere sentas kiom valoraj kaj noblaj estas herooj de esceptaj homoj.

ABNEGACIO NE ESTAS ELITISMO

Kaj esperantistoj kaj pupistoj estas abnegaciuloj. Sed ilia abnegacio ne signifas elitismon. Kaj esperantistoj kaj pupistoj estas malfermitaj al la mondo kaj montras sian veron antaŭ ĝi. Dum la festivalo en Zagreb (PIF) tio estis evidente. Ĝi ne estis festivalo por artistoj kaj elektemuloj, sed por vasta publiko. Kontaktoj inter homoj pere de la arto pli gravas ol iaj ajn profesiaj renkontoj. Pro tio PIF akceptas ankaŭ amatorajn grupojn, pro tio la festivalaj prezentaĵoj estas viziteblaj far ĉiuj kaj pro tio ĉiuj rigardas ilin.

Same kiel ĉiuj aliaj festivaloj, ankaŭ PIF estas bildo de momenta stato de la pup teatra arto en la mondo, kaj ĉu ia bildo estas pli aŭ malpli vera dependas de la koncepto de organizanto. En la ĉi-jara PIF signifan rolon havis kanadaj kaj italaj pupistoj, kvankam signifoplenaj estis ankaŭ prezentaĵoj de jugoslavaj teatroj. Ĉiuj tiuj grupoj venis el regionoj kie puparto dsvolvigas dinamike.

Kaj fakte: pup teatroj el Kanado jam dum pluraj jaroj altiras atenton en la teatra mondo, kaj la agado de Felix Mirbt (ni rememoru pri „Woyzeck” de Büchner) havas mondan reĥon. Kanadanoj ofte diras ke ili estas popolo sen tradicio. Eble pro tio ili kapablas, sen antaŭjuĝoj, trakti la demandojn de ekzistado de la nuntempa homo, irante la vojon de absurda teatro aŭ de surrealista teatro.

Italaj kiuj jam delonge pliriĉigis la eŭropan puparton nun klopodas renovigi sian tradicion. Ili precipe antaŭenigas la tradicion de ombroteatro. En tiu lasta kazo ili prezentas tre malnovajn mitojn novmaniere; ili realigas kaj muntas diversajn fonojn uzante spertojn de filmo kaj televido.

Kultura tradicio kaj ĝia nuntempa inter-

pretado inspiras artistojn en multaj landoj. Tiaj tendencoj en Jugoslavio estis esprimitaj pere de resurscenigo de la verko de Milan Klemenĉić kies prezentaĵon „Faust” prezentis pupistoj el Ljubljana. Tiu prezentaĵo, farita laŭ modelo de eta hejma teatro kun romantikaj atributoj en scenografio kaj en efektoj, estas belega specimeno de pura teatra stilo. Ni ne forgesu ke la prezentaĵo la unuan fojon estis surscenigita antaŭ sesdek jaroj.

NOVAĴOJ EL ALIAJ KONTINENTOJ

Teatro en Eŭropo kaj eŭropa arto, rilate al pasintaj jarcentoj, estas en la stato de naskiĝo. Dsvolviĝo de teatra arto en aliaj kontinentoj, ekz. en Azio, estas iom pli libera kaj en kelkaj kazoj sen ŝarĝoj. En Baratio, Japanio kaj Indonezio ankoraŭ ekzistas teatroj de religiaj ceremonioj kiuj ne estas konataj en Eŭropo, kaj pro tio hindaj kaj japanaj pupistoj dubas ĉu resti en la kadroj de antikva arto aŭ modernigi kaj aliformigi ĝin.

Opinioj pri tio estas diversaj. Tiuj kiuj proklamas modernigon de la tradicia teatro estas atakataj far protektantoj de la pasinteco. Sed, ŝajnas ke la modernigon neniu plu povas haltigi, precipe pro tio ĉar ekzemploj de simila agmaniero estas evidentaj en eŭropaj landoj, kvankam estas malfacile diri ke ĝuste tiuj ekzemploj estas la plej bonaj. Ĉiukaze en eŭropaj festivaloj ofte aperas grandaj prezentaĵoj (shows) el Baratio (unu tian ni vidis

ĉijare en Dresden) eŭ el Japanio (unu ni vidis en Zagreb), kiuj mirigas spektantojn per ekzotika koloraro, diverseco de motivoj, riĉeco de scenografio kaj per dinamiko de sursceneja movo. Tiamaniere la tradiciaj, ofte religiaj kaj sanktaj enhavoj transformiĝas al teatraj revuoj.

Ankaŭ popola arto hodiaŭ havas similan sorton. Pri tio plej profunde konscias artistoj, kritikistoj kaj historiistoj de la arto. Por esti moderna en teatro ne sufiĉas nur apliki novajn surscenigajn formojn. Oni devas eki de la nuntempa kaj samtempe supertempa problemaro kaj eltrovi modernan formon. Tio turmentas ĉiun artiston kiu ne volas esti epigono.

EKZISTAS KONFLIKTOJ

Unu el gravaj problemoj de la monda puparto estas konflikto pri la koncepto de pupteatro. En multaj socialismaj landoj, post la milito estis fonditaj multaj ŝtataj teatroj kun multnombraj bone ekipitaj ensembloj, kies strukturo similas al la strukturo de dramaj teatroj. Ili estas repertuaraj teatroj kiuj dum teatra sezono preparas 3-4 novajn prezentaĵojn en kiuj pli-malpli dominas literatura teksto.

Per sia koncepto al ili kontraŭstaras pupistoj-solistoj gvidataj de Sergej Obrazcov kaj Albrecht Roser. Pupistoj-solistoj kutime laboras solaj kaj mem kreas siajn prezentaĵojn ekde la komenco ĝis la fino. Ankaŭ en PIF la solistoj prezentis siajn prezentaĵojn, kaj unu el ili kun granda sukceso. En la mondo ekzistas multaj pupistoj-solistoj. Iam ilia hejmlando estis Francio kaj Britio. Hodiaŭ ilia lulilo estas Usono, lando kie naskiĝis socie engaĝita „Pano kaj Pupo Teatro” (Bread and Puppet Theatre) de P. Schumann kaj famaj „muppets” de Jim Henson. Tie ekzistas aro da talentitaj pupistoj-solistoj kiuj traktas problemaron de homo kiel problemon de la nuna generacio.

La menciitaj tendencoj pliriĝas sin re-

ciproke sed samtempe ili ilustras la konflikton pri tio kio pli gravas en la puparto: ĉu aktora esprimmaniero aŭ plastika formigo de figuroj. El la vidpunkto de esprimiloj tio estas naŭva konflikto, sed pri ĝi multaj disputas en la ĉiutaga teatra praktiko.

Mia artikolo indikas nur parton de la nuntempa pupteatra problemaro. Kompreneble ke ne eblas ilin elĉerpi en mallonga artikolo. Interesajn rimarkojn kaj opiniojn oni povus eldiri pri eksperimentado en la franca teatro, pri popolmisteraj trajtoj de la pola teatro, pri malfermo de skandinavia teatro al problemoj de infana vivo, pri muzikaj fascioj de hungara teatro, kaj pri soci-politika repertuaro de siberiaj teatroj kiuj „for de Moskvo” kreas novajn artajn valorojn. Multon oni povus ankaŭ diri pri nekonvencia karaktero de latinamerikaj popolaj teatroj, ankaŭ socie engaĝitaj.

La mondo de pupteatro estas riĉa, ĝi estas grava elemento de la homara kulturo. PIF estas ĝia nobla kaj inspira parto.

Esperantigis: i.ŝ.

ČASOPISI NA ESPERANTU

U svijetu se danas objavljuje više od 150 raznih časopisa na esperantu. Jedan dio je svojom tematikom i funkcijom prvenstveno namijenjen esperantskom pokretu, bilo u jednoj zemlji ili u svijetu, dok je drugi dio časopisa stručnog karaktera, otvoren međunarodnoj suradnji (npr. medicinska, muzička, pedagoška, filozofska, željezničarska, kompjuterska revija itd.).

Za pravog esperantistu je neophodno da čita i da bude pretplaćen na esperantsku periodiku, jer je to jedan od najpraktičnijih načina da bude u toku zbivanja u esperantskom pokretu, kako bi u njemu mogao i sam sudjelovati. Esperantski časopisi vam također mogu pomoći da čitanjem stalno obnavljate i proširujete svoje znanje esperanta. U ovom broju predstavljamo vam nekoliko takvih listova.

Ovo je međunarodni časopis za razonodu i zabavu na esperantu. Izlazi 15 puta godišnje. Namijenjen je prvenstveno početnicima. Sadržaj: stripovi, znanstvena fantastika, (ne)obični intervjui i događaji, međunarodna pomoć, jeftina putovanja, humor... Godišnja pretplata je 700.- dinara (za Jugoslaviju), a pretplate prima izdavač: Savez za esperanto Hrvatske, Amruševa 5/I, 41000 Zagreb.

Internacia Komputado. Stručni časopis s područja informatike, kibernetike i kompjutera. Brojevi su tematski uređeni. Izlazi 4 puta godišnje. Izdavač: Hungara Esperanto-Aasocio, Budimpešta, Mađarska. Pretplate prima: Međunarodni centar za usluge u kulturi, Amruševa 5/I, 41000 Zagreb.

El popola Ĉinio je ilustrirana mjesečna revija iz Kine. Adresa redakcije je: „El Popola Ĉinio“, P. O. Kesto 313, Bejing, Kina. U Jugoslaviji se „El Popola Ĉinio“ može pretplatiti na više mjesta. Jedan od posrednika je i Spomenka Štimatec, Internacia Kultura Servo, Amruševa 5/I, 41000 Zagreb.

Esperanto je također mjesečnik, koji izdaje Svjetski savez za esperanto kao svoje službeno glasilo. Adresa redakcije: Universala Esperanto-Asocio, Nieuwe Binnenweg 176, NL-3015 BJ Rotterdam, Nizozemska. List se može pretplatiti kod glavnog delegata UEA za Jugoslaviju: Emilija Lapenna, Nova Ves 32, 41000 Zagreb.

Heroldo de Esperanto izlazi 17 puta godišnje, a obrađuje književne i kulturne teme. Adresa redakcije: „Heroldo de Esperanto“, Calla de J. Ramon Jimenez 28-6º A, Madrid—16, Španjolska. Pretplate u Jugoslaviji prima: Milan Marković, Rajićeva 22, 11000 Beograd.

Budapešta Informilo je mjesečnik informativnog karaktera, a izdaje ga: Hungara Esperanto-Asocio, p. k. 153, H-1443 Budapest, Mađarska. Pretplate u Jugoslaviji prima: „Voćo“, Školska 25, 56227 Borovo.

Homo kaj Kosmo je specijalizirani list za astronomiju. Izlazi četiri puta godišnje, a pretplate prima izdavač: Zvezdarnica, p. f. 943, 41001 Zagreb.

La Kancerkliniko obrađuje teme iz politike i kulture, a izlazi četiri puta godišnje. Izdavač: Jak Le Puil, 5 pl. Lavoisier appt. 61, F-93380 Pierrefite, Francuska. Pretplate u Jugoslaviji prima: Zoltan Dukai, R. Boškovića 3, 21000 Novi Sad.

Kontakto je list vjerojatno najzanimljiviji za mlade, jer sadrži društvene i kulturne teme pisane laganim esperantom. Izdavač mu je: Tutmonda Esperantista Junulara Organizo, Nieuwe Binnenweg 176, NL-3015 BJ Rotterdam, Nizozemska. Pretplate prima: Emilija Lapenna, Nova Ves 32, 41000 Zagreb.

Literatura Foiro je dvomjesečnik za kulturu i književnost. Izdaje ga: LF-koop, CP 33, CH-1211 Geneve 8, Švicarska. Pretplate prima: Spomenka Štimatec, Internacia Kultura Servo, Amruševa 5/1, 41000 Zagreb.

Monato obrađuje političke, privredne i kulturne teme, a izlazi deset brojeva godišnje. Izdavač: TK/Stafeto, Miksebaan 65 A, B-2130 Brasschaat, Belgija. Pretplate prima: Spomenka Štimatec, Internacia Kultura Servo, Amruševa 5/1, 41000 Zagreb.

SAT-amikaro i Sennaciulo su listovi Radničkog esperantskog saveza (SAT). Obadva su mjesečnici. Izdavač: Sennacieca Asocio Tutmonda, 67 avenue Gambetta, F-75020 Paris, Francuska. Pretplate prima: Ivan Močilnik, Požeška 132, 11000 Beograd.

La espero el Koreujo je časopis raznog sadržaja. Donosi napise o kulturi i običajima Koreje, izvještava o događajima u esperantskom pokretu, a nudi i prijevode i originalna kraća književna djela na esperantu. Godišnje izlazi 6 brojeva u višebojnoj tehnici. Pretplata za 1985. godinu iznosi 240.- dinara, a prima je: Josip Pleadin, Braće Markača 1, 43350 Đurđevac.

Ovdje smo naveli neke od najpopularnijih časopisa na koje se možete pretplatiti u našoj zemlji. Pošto je iznos godišnjih pretplata za strane časopise podložan čestim izmjenama, najbolje je da se za ove i slične informacije obratite posrednicima koji primaju pretplate za pojedine časopise.

Ukoliko vas zanimaju određeni stručni i drugi časopisi, adrese njihovih izdavača možete dobiti u Savezu za esperanto Hrvatske ili u uredništvu „Tempa“, ali ćete samo morati srediti način pretplate.

ZBILO SE ...

...IS

UNIVERZIJADA I ESPERANTO

Predstavnici SEH-a razgovarali su u lipnju 1984. sa drugom Dragom Flegom, članom Predsjedništva GK SSRNH Zagreb u vezi mogućnosti da se esperanto koristi u nekim oblicima rada Univerzijade. Osnovne ideje odnose se na to da se neki dijelovi manifestacije „100 godina esperantske kulture“ koja će se održati mjesec dana poslije Univerzijade, koriste kao dijelovi kulturnog programa Univerzijade, zatim da se reklamira Univerzijada i na esperantu te da se pokrene akcija da se učesnici dobrovoljno upoznaju već u svojim zemljama na mini-tečajevima od 3 dana s esperantom, a za njih bi se u Zagrebu organizirali posebni kulturno-turistički programi. Slijedi prijedlog o upotrebi esperanta kao most-jezika. Tim bi se projektom omogućilo da svi pisani materijali Univerzijade bez većih troškova budu objavljeni na dvadesetak jezika (dakle na materinjim jezicima gotovo 80% sudionika) a ne samo na 2-3 službenih.

Posljednji prijedlog odnosi se na to da se u okviru titlova na televizijskim prijenosima koristi i esperanto.

SEH je prihvatio prijedlog da delegira svoje predstavnike u neke Odbore Univerzijade, što je već urađeno. U razne odbore predloženi su A. Ferenčić, D. Pavlović, J. Brkanac, N. Rašić, Z. Cundeković, Z. Šojat, N. Korasić, S. Štimec, J. Rey.

MEĐUNARODNA KONFERENCIJA NASTAVNIKA ESPERANTA U ŠKOFJOJ LOKI

Od 13.–21. VIII 1984. održana je Međunarodna konferencija nastavnika esperantista u Škofjoj Loki kod Ljubljane. Sudjelovalo je nešto više od 100 delegata iz većine evropskih zemalja. Među njima i 4 delegata iz SRH: Zdenka Svetličić, Ivan Bekavac, Jozo Marević i Zlatko Tišljar. Na konferenciji je bilo najviše govora o objedinjavanju programa nastave u osnovnim školama gdje se esperanto uči. Prihvaćena je i posebna Deklaracija konferencije. Prezentirana je i metoda učenja esperanta razvijena u Zagrebu. Slijedeća konferencija će se održati 1985. godine u Švedskoj.

VIZITIOJ DE FUNKCIULOJ EL NEDERLANDO KAJ JAPANIO

En aŭgusto kaj komence de septembro vizitis Kroatian Esperanto-Ligon sinjorinoj Loes Demmendaal el Nederlando (membro de Komitato de UEA) kaj Kikusima Kazuko el Japanio. Kun ili ni havis diskutojn speciale pri la plua kunlaboro je la PIF-agado. Krome, ni diskutis pri kunlaboro rilate la Jubilean-jaron de Esperanto.

OTOK MLADOSTI '84

Međunarodni esperantski logor održan je ove godine ponovno u trećoj smje-
ni od 10.—20. 08. na otoku Obonjanu — popularnom „Otoku mladosti”.
Duplo veća cijene boravka na otoku bila je razlogom da je esperantski logor
bio brojčano manji nego lani. Na ovogodišnjem logorovanju učestvovali su
omladinci i omladinke iz Italije, Poljske, Francuske i Jugoslavije (Hrvatske,
Slovenije, Bosne i Hercegovine te sa Kosova).

„MOJA POČETNICA” U GRAZU

Suradnja esperantista Graza i Zagreba i dalje se nastavlja. 9. 7. 1984. u Grazu
je u okviru „Pedagoškog tjedna” bila postavljena izložba knjiga „Moja po-
četnica”. Izložba je bila smještena u prostoru Pedagoškog instituta, tako da je
bila na „dohvat ruke” svim učesnicima ovog ogromnog pedagoškog skupa
kojem je prisustvovalo 4000 prosvjetnih radnika iz cijele Austrije.

FAMILIA RENKONTIGO EN VESZPREM

Inter la 2-a kaj 11-a de agosto 1984 okazis en hungara urbo Veszprem
arango por malmultaj familioj en kiuj oni edukas ankaŭ la infanojn en Es-
peranto. Tiaj infanoj havas malforte la okazon troviĝi en reala situacio en kiu
ili parolas Esperanton ne nur kun plenkreskuloj sed ankaŭ kun siaĝuloj,
sed kie ili ankaŭ multon lernas pri aliaj popoloj, landoj, ludoj ktp. En tiu ĉi
renkontigo partoprenis 14 familioj el Belgio, Irlando, FR Germanio, Pollan-
do, Jugoslavio kaj Hungario kun pli ol 40 partoprenantoj. Krome, oni havis
ankaŭ seriozajn prelegojn por gepatroj pri pedagogio kaj dulingva edukado.
En Jugoslavio ekzistas tre malmultaj familioj kun malgrandaj infanoj paro-
lantaj gepatre Esperanton, tamen en kelkaj landoj tio estas sufiĉe evoluinta.
Inter ili estas Hungario en kiu ekzistas minimume dudeko da tiaj familioj.
Ĉi-foje en REF partoprenis Maja kaj Danko Tišlar kun la gepatroj. La sekva
REF okazos sur insulo Pag en Jugoslavio komence de julio 1985.

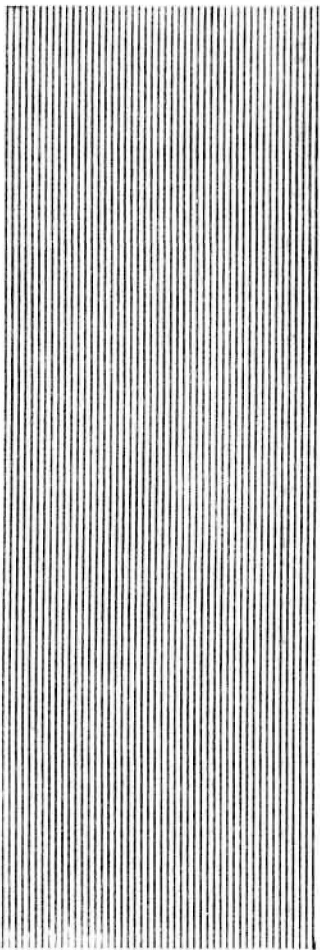
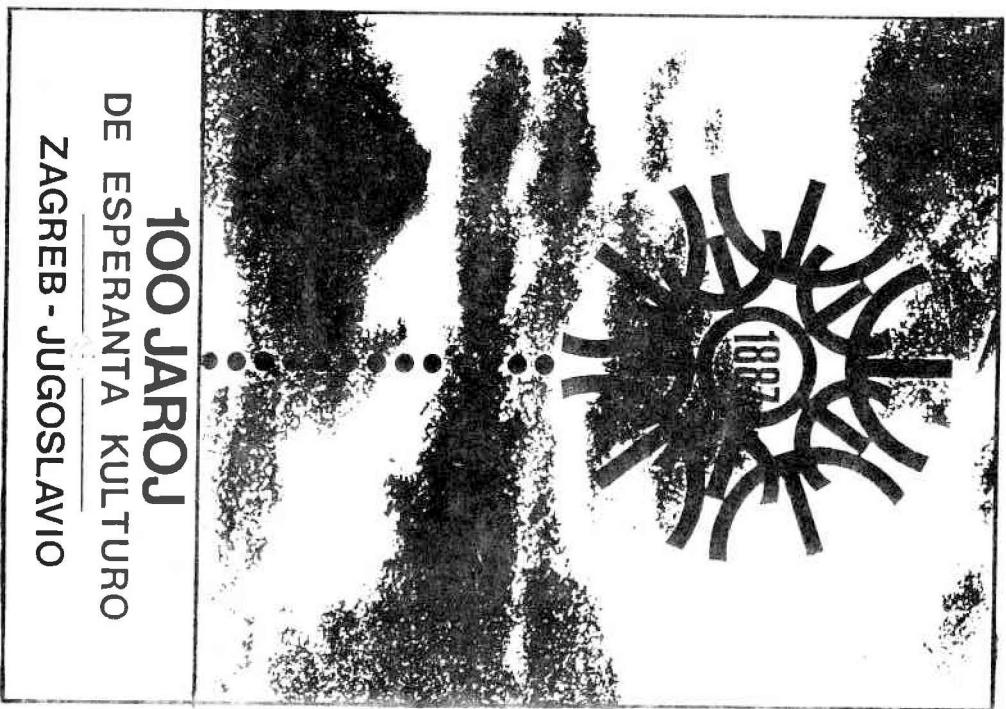
DVORAC LUKAVEC — MEĎUNARODNI OMLADINSKI CENTAR

Kao što smo već objavili, radi se na tome da se obnovi stari dvorac Lukavec
kraj Velike Gorice i stavi u novu namjenu: Međunarodni omladinski centar
koji će voditi Savez za esperanto Hrvatske. Evo sada već i prvih konkretnih
rezultata. Prva sredstva za tu namjenu su odobrena i od njih je izrađen Inves-
ticioni program. Po njemu se vidi da bi ukupna sredstva za obnovu iznosila
oko 6 starih milijardi (bez okoliša) što je osjetno manje od ranijih procjena.
Pretpostavlja se da bi se prva faza (prizemlje) mogla staviti u funkciju već
krajem 1986. ili početkom 1987. godine.

ZAPOČINJE INTENZIVNIJI RAD ESPERANTISTA U ŠIBENIKU I ZADRU

Iz sredstava Igara na sreću SEH-u su odobrena sredstva za jačanje esperant-
skog pokreta u Zadru i Šibeniku, gdje postoje društva, ali sa vrlo slabim dje-
lovanjem. Sada su razrađeni programi i još u 1984. održat će se seminari za
nastavnike u školama, radio-tečajeve i druge akcije na omasovljavanju i pod-
mlađivanju društava u tim gradovima.

Oni ekdonis ĉi-supran tri-koloran afiŝon en la formato 20x30 cm. Vi povas laŭpete senpage ricevi ĝin ĉe IKS/SEH, Amruŝeva 5/1, Zagreb.
 Samaspektan sed pligrandformatan afiŝon, 30x50 cm , oni povas aĉeti je 30.-
 din po ekzemplero.

kalendaro

NOVEMBRO

- 24-25. FESTIVALO DE TEATRO KAJ KANZONO — Paris. Informoj ĉe: UFE, 4 bis rue de Cerisaie, F-75004 Paris, Francio.
- 29.11.-2.12. VIDEO-FILMO-FOTO FESTIVALO — Pula, Jugoslavio. Pli detale sur la 16-a paĝo.

DECEMBRO

- 27.12.-3.1. 28-a INTERNACIA SEMINARIO — Wetzlar, FR Germanio. Temo: Japanio. Prezo ĉ. 200 GM. Aliĝoj al: E. Kuhl-Kruse, Mathildenstr. 73, D-2800 Bremen 1, FRG.

APRILIO, 1985

- 03.-08. 9-a INTERNACIA JUNULARA FESTIVALO — Torino, Italio. Informoj ĉe: IEJ, CP 210, I-56100 Pisa, Italio.
- 05.-08. 69-a BRITA KONGRESO DE ESPERANTO — Llandudno, Kimrujo, Britio. Informoj ĉe: BEA, 140 Holland Park Avenue, London, W 11 4UF, Britio.

JULIO

- 22.-29. 41-a INTERNACIA JUNULARA KONGRESO — Schloss Eringerfeld, FR Germanio. Informoj ĉe: Germana Esperanto-Junularo, Postfach 101422, D-Hamburg 1.

AŬGUSTO

- 03.-10. UNIVERSALA KONGRESO DE ESPERANTO — Augsburg, FR Germanio. Informoj ĉe: UEA, Nieuwe Binnenweg 176, 3015 BJ Rotterdam, Nederlando.

KUTINA

ESPERANTISTI KUTINE U BUGARSKOJ

Od 1. do 20. augusta 1984. godine u mjestu Pisanica pokraj grada Smoljana u južnom dijelu NR Bugarske, 30-tak kilometara od grčke granice, u „Internacionalnoj esperantskoj školi“ boravili su članovi esperantskog društva „Nada“ („La Espero“) iz Kutine, Ilija Glavaš i Zlatko Prohaska. U dvadesetodnevnoj nastavi ovi članovi pohađali su C-tečaj nastave esperanta i na kraju ga položili.

Osim članova iz naše zemlje u Pisanici su boravili esperantisti iz Grčke, Čehoslovačke, Engleske, Francuske, Japana, Poljske, DR Njemačke, NR Mađarske, Austrije a najbrojniji su bili esperantisti Bugarske.

Treba spomenuti da je troškove smještaja u „Internacia Esperanto-kursejo“ snosilo društvo „La Espero“, dok su putne troškove snosili sami sudionici. To je još jedan primjer dobrog rada ovog mladog esperantskog društva, jednog od najmlađih u našoj republici, koje se brine za svoje buduće kadrove i omasovljavanje esperantskog pokreta u našoj sredini.

Prohaska Zlatko

RIJEKA

RIJEČKI PUŽ – „HELIKO“

Iako u skromnom obliku, tromjesečne novine riječkih omladinaca – esperantista, „Heliko“ (puž) broj 8-9/1984. donose na svojim puževskim leđima vrijedan sadržaj, djelomično na esperantu, djelomično na hrvatsko-srpskom jeziku. Tu se nalaze prilozi novinara-esperantiste Rade Škalamere, iz materijala koje priprema za objavljivanje knjige o djelatnosti esperantista na riječko-primorskoj regiji. Knjigu namjerava izdati Društvo esperantista „A. Š. Turković“ Rijeka, kao svoj prilog proslavi stogodišnjice postojanja međunarodnog jezika esperanta.

I šahovski klub „Esperanto“ dao je prilog o svojoj aktivnosti. Ovaj klub djeluje od 1976. godine. Osim toga, u „Heliku“ se nalaze napisi o susretima i aktivnostima mladih esperantista širom Jugoslavije, na kojima su djelomično prisustvovali i članovi riječkog Društva esperantista.

Najsimpatičnije u ovom posljednjem „Heliku“ djeluju članci o aktivnostima grupe pionira-esperantista OŠ „Vladimir Gortan“, koji nas obavještavaju o njihovom učenju esperanta i o njihovom učešću na raznim susretima (40-godišnji jubilej Crvenog Križa, na školskim proslavama, učešće na Danu mladosti u Kumrovcu).

Također i izvještaj o osnivanju grupe omladinaca-esperantista u srednjoškolskom centru za obrazovanje i kulturu, njih oko 50, koji su se nakon prethodnih predavanja i upriličene male izložbe esperantske književnosti, odlučili naučiti međunarodni jezik esperanto.

A. H.

VARAŽDIN 21. 09. 1984. godine održana je godišnja skupština Esperantskog društva Vraždin. Za predsjednika društva u narednom mandatu izabran je Siniša Horvat.

Nedavno je u Srednjoškolskom centru „Gabriel Santo“ započeo već tradicionalan tečaj esperanta kao slobodna aktivnost, a planiraju se tečajevi u osnovnim školama i tečajevi za građanstvo.

Esperantsko društvo Varaždin priprema izdavanje „Jame“ Ivana Gorana Kovačića koje je na esperanto preveo Božidar Vančik.

MJESEČNI BILTEN SEH-a

Uvidjeli smo da je međusobna informiranost o radu društava, klubova i SEH-a u cjelini vrlo loša, te da se moramo bolje poznavati i više surađivati da bismo postigli veće rezultate. Zato smo odlučili objavljivati „Bilten SEH-a“ koji ćemo zajednički kreirati. Bilten je jednostavan, špirografirani materijal, izlazi jednom mjesečno, a sadrži informacije o aktivnosti SEH-a, društava i klubova. Primat će ga sva društva i klubovi, a svaki klub treba zadružiti jednog člana da do 20. u mjesecu pošalje ispunjen formular s podacima koji se traže za Bilten na adresu SEH-a, kako bi Bilten početkom mjeseca bio pred nama. Probni broj Biltena je početkom listopada već razaslan društvima i aktivistima.

SEH

BILTEN

SAVEZ ZA ESPERANTO HRVATSKE
41 000 Zagreb, Amruševa 5/1
tel. 424-660

VFF
i d e o
o t o
i l m

**MEĐUNARODNI FESTIVAL
AMATERSKOG VIDEO I FILMSKOG STVARALAŠTVA
NA ESPERANTU**

PULA
Hotel „Brioni“ (A-kategorija)
29. 11. – 2. 12. 1984.

CIJENA: 3.900.- dinara. Plaćanje na žiro-račun Saveza za esperanto Hrvatske, Zagreb, Amruševa 5/1, broj računa: 30102-678-4863.
U cijenu je uračunato: 3 kompletna pansiona (od večere 29. 11. do ručka 2. 12.) u dvokrevetnim sobama, poludnevni izlet po Istri i praćenje kompletnog programa.

Aktivni sudionici (sa video i filmskim materijalima na esperantu) plaćaju 3.000.- dinara.

PRIJAVE I UPLATE: do 10. 11. 1984. godine Savezu za esperanto Hrvatske.

PROGRAM:

29.11.   večera, večer upoznavanja, foto izložba
30.11.   doručak, lutkarski filmovi, ručak, razgledavanje Pule, nastavni filmovi, večera, video-drama, ples, zabava
01.12.   doručak, dokumentarni filmovi, ručak, izlet po Istri, večera
02.12.   doručak, različiti filmovi, ručak

Prikazivat će se super 8 filmovi i VHS video snimke. Do sada su prijavljeni sudionici iz Italije i Jugoslavije.

PRIJAVNICA
za VFF festival u Puli

Ime i prezime .....

Adresa .....

(Ukoliko želite prikazati svoja ostvarenja navedite naziv filma .....

....., temu .....

tehniku u kojoj je snimljen: super 8 / VHS-video, i trajanje filma u minutama

.....

(potpis)

30—JARA JUBILEO DE F E S ZAGREB

En ĉi tiu jaro, kiam IFEF celebras 75-jaran jubileon, Fervojista Esperanto-Societo Zagreb festas pli modestan jubileon, 30-jaran seninterrompan agadon kaj persistan aktivecon en fervojista medio. Kvankam modesta, jubileo de FES Zagreb atestas pri forta volo kaj sukcesa laboro dum tri jardekoj, daŭrigante tiel lumajn tradiciojn de Esperanto-movado inter jugoslaviaj fervojistoj.

Jam antaŭ 60 jaroj Zagreb estis centro de eŭropa fervojista E-movado. En la jaro 1924 en Zagreb estis estraro de iama IAEF, antaŭulo de nuna IFEF. Niaj kolegoj Stevan STOJNIC, Ilija PUHALO, Josip ZUPANIC, k. a. donis signifan kaj rekonan omaĝon al evoluo kaj kresko de Esperanto-movado — ne nur inter la fervojistoj. Antaŭmilita fervojista agado daŭris spite policajn persekutojn kaj pluraj niaj kolegoj oferis sian vivon en Naciliberiga batalo.

La radikoj de FES Zagreb streĉiĝas ĝis la jaro 1925 kiam estis fondita unua fervojista Esperanto-klubo en Zagreb. Bazinte sin sur noblaj kaj belaj tradicioj, zagrebaj fervojistoj fondis en la jaro 1954 FES Zagreb kiu seninterrompe agadas ĝis hodiaŭ. Nuna jubileo estas momento por pripensi pri tempo pasinta kaj pri la tempo estonta. Jetante rigardon malantaŭen ni povas konstati ke dum la vojo trapasinta FES Zagreb atingis solidan kaj daŭran fundamenton por iri pluen.

Zagreba societo estis jaron post sia fondiĝo aktiva en kreo de plej alta forumo de jugoslaviaj fervojistoj esperantistoj — JAFE. Ĝi senavare cedis sian organon „JUGOSLAVIA FERVOJISTO” kiel organo de JAFE. Estas jam 28-a jaro ke nia JF pli-malpli regule aperas kiel ligilo inter jugoslaviaj fervojistoj kaj kiel organo de JAFE. Ĉi tie ni menciuj niajn kamaradojn kiuj redaktis kaj ebligis regulan aperadon de JF: Josip ZUPANIC, Nikola KIZEM, Drago ŠNAJDAR kaj aliaj.

Dum tridekjara ekzisto FES Zagreb havis stelajn momentojn, sed ankaŭ stagnajn kaj retroirajn periodojn. Dum lastaj jaroj la aktiveco eniris en solidan konstanton: regulaj kunvenoj, solida biblioteka servo, partopreno al ĉiuj Esperantaj manifestacioj, regulaj komencaj kaj daŭrigaj kursoj ktp.

Niaj streboj en estonto estas pliaktivigi socian vivon kaj amasigi nian societon. La nombro de membroj kaj amikoj de Esperanto dum pasintaj jaroj variis inter 30 kaj pli.

Franjo Šlabek

30 JAROJ DE PERSISTA KAJ ESPERPLENA AKTIVECO DE F E S ZAGREB

Plej malnova fervojista Esperanto-societo en Jugoslavio — FES Zagreb — festis 30-jaran jubileon de seninterrompa aktiveco. La solena festo okazis la 13-an kaj 14-an de oktobro en konata turisma loko Tuheljske Toplice. Jubilean feston partoprenis pli ol cent fervojistoj esperantistoj el preskaŭ ĉiuj societoj de nia fervojreto: Beograd, Skopje, Niš, Vranje, Kraljevo, Čačak, Ljubljana, Maribor kaj multaj aliaj de FES el Kroatio.

Speciale signante la jubileon FES Zagreb eldonis la libron kun konciza historia trarigardo pri la 30-jara aktiveco (1954–1984) en kiu troviĝas kelkaj bildoj el la vivo de la societo. Same, FES Zagreb eldonis jubileajn insignojn kun fervojistaj motivoj kaj kun konvena signo de jubileo.

E.D. KUTINA

KAKO SMO POČELI I DOKLE SMO STIGLI

Kada i kako je započeo rad kutinskog društva esperantista? Pa, desilo se to pred tri i pol godine, točnije 15. siječnja 1981. prigodnim predavanjem I. Špoljarca o esperantu i esperantskom pokretu za dvadesetak slušalaca. Nakon toga započelo se sa prvim tečajem u Srednjoškolskom centru, skromno sa svega 15 polaznika, od kojih je samo ptrečina položila na kraju ispit.

Zahvaljujući razumijevanju OK SSOH Kutina, jedan član odlazi u Fažanu a troje njih u ljetnu školu esperanta u Otočcu. Istovremeno održavani su tečajevi za brigadore ORA Kutina '81. U jesen se po školama organiziraju izložbe esperantskih knjiga.

U 1982. proradila su već dva tečaja na školama (Srednjoškolski centar i OŠ „4. maj“) i jedan tečaj za radnike INA—Petrokemija. U proljeće je uspostavljen kontakt sa esperantistima iz Siska. Tri naša esperantista sudjeluju u maršu „Stazama sisačko-banijskih proletera“. Petnaest polaznika polaže ispit A tečaja pred komisijom Saveza za esperanto Sisač.

Bio je to period pred samim osnivanjem društva, iako mukotrpan, ond sigurno i ustrajan put u život naše komune. Osniva se inicijativni odbor. Sastanak je uspio. Novo društvo, ujedno i prvo društvo esperantista u Kutini broji trideset članova, mahom odraslih. Kraće vrijeme društvo nosi naziv po tvornici INA, ali zbog opravdanih razloga naziv mijenja u Esperanto-societo „La Espero“.

Počela je 1983. godina, godina koja je značajna po društvo zbog njegove afirmacije u društvenom životu Kutine, ne samo po broju članova, već i po svojim javnim nastupima. U ljetnim mjesecima opet se održavaju stalni tečajevi za brigadore ORA. Dva esperantista odlaze na Otok mladosti, u esperantski kamp a jedan u Fažanu. Početkom jeseni Kutinu posjećuje kineska delegacija na svjetskom kongresu esperantista u Budimpešti, za koju smo pripremili dobar program. U našem kraju poznate su „Voloderske jeseni“. Tom prilikom društvo je sudjelovalo u bicikljadi noseći oznake esperantskog pokreta. U jesen društvo dobiva privremeno prostorije ispod Muzeja koje su svečano otvorene uz prisustvo predsjednika i potpredsjednika općinske skupštine Kutina. U osnovnoj školi „4. maj“ svečano je proslavljen dan Zamenhofa uz zbarsko pjevanje esperantske himne, koja se tada prvi puta čula u tim prostorima, te uz pjevanje pjesama popularnog karaktera i plesa malih esperantista.

Na kongresu u Škofjoi Loki pohvaljen je rad kutinskog društva što je ponukalo SEH da povjeri Kutini održavanje godišnje skupštine SEH-a. Te godine društvo je brojilo 167 aktivnih članova sa uplaćenom članarinom. U školi „4. maj“ paralelno su se održavala tri tečaja. Početkom 1984. otvoren je tečaj i za nastavnike. Tečajeve A i B završilo je 6 nastavnika i dva omladinca-radnika INA Petrokemije, sve budući predavači.

Kao poseban vid populariziranja samog jezika gajimo kroz pjesmu, igru i igrokaze. Grupa od 15 esperantista uspješno je uz harmoniku i gitare nastupila na Danu INA, u srpnju u Slavanskom Brodu na susretu esperantista Slavonije, Baranje i Srema, te koncem kolovoza u Splitu u Zvezdanom selu i u samom gradu.

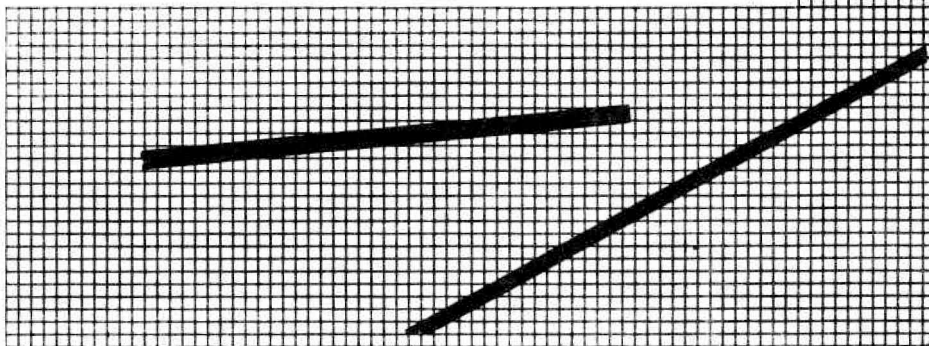
Tokom ljeta šest je esperantista, pionira boravilo 10 dana u Pionirskom gradu kraj Budimpešte u Mađarskoj, a dva omladinca boravila su dvadeset dana u Bugarskoj u tamošnjoj školi.

I na kraju: što radimo sada i kakvi su nam planovi? Kao prvi zadatak koji je djelomično započet jeste otvaranje tečajeva esperanta u četiri škole (Školski centar i tri osnovne škole), u tvornici INA jedan, te opet jedan za nastavnike, dakle, ukupno šest tečajeva. Za izvođenje kulturnih programa u OŠ „4. maj“ tamburaški i pjevački zbor uz himnu uvježbava i druge pjesme na esperantu, a posebna grupa upotpunjava svoj program novim popularnim pjesmama uz harmoniku i gitare. Uvježbavaju se recitacije i kraći skečevi, također na esperantu. U lokalnom listu „Moslovački list“ dobit ćemo svoju stalnu rubriku. U toku je snimanje esperantskih emisija koje bi se emitirale tjedno po destak minuta na lokalnoj radio-stanici.

Članovi društva, a naročito pioniri marljivo se dopisuju sa istomišljenicima diljem čitavog svijeta. Pioniri su uspostavili kontakt sa „geonkloj“ iz Nizozemske, Francuske, Engleske, ČSSR, DDR, Belgije i Švicarske, a odrasli uz spomenute zemlje još sa Mađarskom, Španjolskom, SSSR-om, SAD-om, Bugarskom itd.

Zmano da smo u samom početku mnogim svojim sugrađanima bili dosadni i pomalo smiješni, ali ti isti danas nas poštuju i rado pomažu, a broj esperantista-entuzijasta svakim danom sve više raste.

Štefek Ivan

utile kaj interese

1935.

MEĐUNARODNA GODINA OMLADINE

MEĐUNARODNI KONGRES
ŽELJEZNIČARA ESPERANTISTA
1986. GOD. U SKOPLJU

Na Međunarodnom kongresu željezničara esperantista održanom u Varni (Bugarska) ove godine, odlučeno je da se 1986. godine kongres održi u Jugoslaviji u Skoplju. Očekuje se da će kongresu prisustvovati oko 1000 esperantista željezničara iz cijele Evrope. Željezničari imaju jednu od najjačih strukovnih radničkih organizacija u esperantskom pokretu a u našoj zemlji djeluje desetak željezničarskih esperantskih društava.

ESPERANTO I „MOST“

Međunarodni centar za usluge u kulturi surađuje od 1980. s redakcijom „Mosta“ — jugoslavenskom revijom za hrvatsku književnost. „Most“ popularizira našu književnost na stranim jezicima, a povremeno donosi i tekstove na esperantu. Često objavljuje prijevode hrvatske poezije na druge jezike nastale preko esperantskog prijevoda. „Most“ tako koristi esperanto kao „most“. Zahvaljujući esperantskim prijevodima „Most“ je dosad objavio Vesnu Parun na grčkom, Tina Ujevića na arapskom, Dobrišu Cesarića na malteškom, Matu Balotu na islandskom. Dragutin Tadijanović je preko esperanta preveden na perzijski i kineski. Esperantist iz Pekinga koji svoje prijevode potpisuje pseudonimom Laulum na kineski je prenio esperantske prijevode Josipa Velebita (stihove O. Delorka) i Marka Demetrovića („Jablanovi“ J. Kaštelana). Za japanske prijevode I. G. Kovačića, Tina Ujevića, Miroslava Krleže, Grigora Viteza angažirali su se tokijski suradnici Minimakawa Ko, Kirozawa Sinobu, Waseda Mika, Kazuwa Yosio. Kad je Roger Imbert prevodio stihove Vesne Parun „Ti koja imaš ruke nevinije od mojih“ vjerojatno nije ni slutio da će zaposliti ruke grčke esperantistice Despina Patrinu koja je ove stihove pretočila na svoj materinji. Najdalji evropski doseg postigao je prevodilac iz Pule Ivo Borovečki čija je „Koza“ Mate Balote u prijevodu Baldura Ragnarsona približena stanovnicima Islanda. U pripremi je veće poezije na kojem će strani studenti na svojim materinjim jezicima predstaviti ove stihove hrvatske književnosti, koje je „Most“ dobio zahvaljujući esperantu.

MOST

jugoslavia revuo pri kroata literat

Universala Esperanto-Asocio

LA KOTIZOJ POR LA JARO 1985

MA NDin 2.000.- Membro-abonanto ricevas la monatan revuon „Esperanto” kaj la Jarlibron de UEA. (Certe por pluraj el vi la novaj kotizoj estos nefacile pageblaj, pro tio la ĉefdelegito denove pretas akcepti partopagan sistemon (700 i700+600) proprariske sed kun peto pri anticipa interkonsento kun ŝi.)

MJ NDin 800.- Membro-jarlibro ricevas nur la Jarlibron de UEA.

MSZ NDin 4.000.- Kiu volas esti membro de la „Societo Zamenhof”, pagas aldonan sumon, ekster kotizaĵo. Ankaŭ Dumvivaj membroj same kiel MJ, povas fariĝi membroj de la „Societo Zamenhof” pagante la notitan sumon. Prezidanto de UEA donas apartan akcepton dum Universalaj Kongresoj por membroj de tiu societo.

SA NDin 1.200.- Simpla abono al la revuo „Esperanto”, sen membreco.

Junularaj kategorioj ne plu ekzistas. Ĉiu membro de UEA ĝis inkluzive 25 jarojn (naskiĝinta en 1960 kaj pli poste), ricevas senpage la revuon „Kontakto”, sed la kotizo (MA aŭ MJ) ankaŭ por tiuj membroj estas la sama kiel por aliaj. Junaj membroj, sendante la kotizon, nepre indiku sian naskiĝaron.

PATRONA membro de TEJO — NDin 1.200.-

KONTAKTO la belaspekta kaj enhavoriĉa junulara revuo, nun aperanta regele kostas jare NDin 600.-

ESPERANTO DOKUMENTOJ, 10 numeroj NDin 1.000.-

La publikaĵo „UN kaj NI”, eldonaĵo de UEA el ĝia propaganda konto, estas per sia enhavo komplete turnita al Unuiĝintaj nacioj kunlige al Esperanto. 10 numeroj kostas NDin 400.-

Ankaŭ ĉi-jare eblas aliĝi al la Universala kongreso, kiu en 1985 estas en la germana urbo Augsburg. Pro transpagaj malfacilaĵoj, per dinaroj eblas pagi nur kongresan aliĝ-kotizon, ne aliajn mendaĵojn (loĝadon, ekskurson k.s.). Escepte ĝis la 31-a de decembro 1984 eblas aliĝi laŭ la favoraj kondiĉoj al la Universala Kongreso okazonta en la jaro 1986 en Pekino, Ĉinio. Ĝis tiu dato aliĝ-sumo estas gld. 112.- (por Augsburg, ĝis la sama dato, estas gld. 125.-). La menciitaj sumoj validas por la individuaj membroj de UEA.

Monon vi povas sendi per simpla poŝta monenpagilo al la ĉefdelegito de UEA por Jugoslavio: EMILJA LAPENNA, Nova Ves 32, 41000 Zagreb, tel. 271-763.

ZAGREBAČKA METODA U S A D

O svojim iskustvima nastave esperanta na Sveučilištu San Franciska piše prof. Nikola Rašić.

Ne tako često prosječan Jugoslaven dobije priliku da prijeđe veliku baru pa nisam mnogo dvoumio o pozivu Državnog sveučilišta San Franciska (University of California) da tijekom tri tjedna radim kao nastavnik na ljetnim tečajevima esperanta koje to sveučilište organizira već punih petnaest godina. Izazov i podsticaj su bili i druga dvojica profesora: akademik John Wells, naš nesumnjivo najznačajniji lingvista i Duncan Charters, profesor Principia Collegea.

Osnovni sadržaj moje misije sastojao se u prezentiranju zagrebačke metode koja se koristi širom američkog kontinenta (posebno u Kanadi i Kaliforniji), a i u drugim anglofonim zemljama koje tečajevi San Franciska redovno okupljaju (Australija, Novi Zeland). No bilo je tu i studenata iz Japana, Kine, Hong Konga, Španjolske, Južne Afrike...

Neugodno iznenađenje bilo je da su svi nastavnici morali voditi tečajeve na sva četiri nivoa što je bilo izuzetno opterećenje, za to nismo bili pripravljeni, a zagrebačka metoda svoje najjače adute pokazuje kod početnika. Ta se teza i potvrdila.

A i inače američkim studentima koji skupo plaćaju tečajeve princip samoučenja koji je jedan od stupova zagrebačke metode ne dopada se previše jer oni za svoje pare žele poduku nastavnika, a ne rad koji mogu obaviti i doma. No bitna razlika između naših i američkih studenata je u tome da američki zaista i rade izvan tečajeve i dolaze izrazito spremni na lekcije. U tom se smislu zagrebačka metoda pokazuje i suviše pasivnom. Možda bi trebalo kombinirati rad u grupama za slobodno vrijeme s izrazitije nastavnim dijelom na časovima?! U svakom slučaju iskustvo koje nagoni na konstruktivno promišljanje. Osim toga treba misliti više i o strogo didaktičkim oblicima nastave na višim nivoima od početničkog. Američki sistem od četiri stupnja nije loš, zaista. Uostalom i u San Franciscu je primijenjen prvi put ove godine.

Izuzetno zanimljivo bilo je upoznati se sa sjevernoameričkim pokretom koji se u mnogo čemu razlikuje od evropskog. Prvo, izuzetno je malobrojan (jedva tisuću članova), drugo generacijski prestar (jedva četrdesetak mlađih od 30 godina), treće agilan i pun energije i entuzijazma, baziran isključivo na financijama od poklona i članarina, četvrto: potpuno odvojen od evropskih tradicija i tokova. Američki pokret radi u izuzetno teškim uvjetima na kontinentu koji čitav koristi jedan jezik i to jezik koji je najprošireniji jezik svijeta. Stoga su i skromni rezultati postizani uz ogromne napore i zaslužuju divljenje. Nema sumnje da će Vankuverski kongres snažno potpomoći njegov rast i razvoj. Nadajmo se da će važan faktor predstavljati i velika raširenost i popularnost zagrebačke metode.

El la „ALBATROS-POEMARO“ (Komuna poemkolekto de ses junaj poetoj. Eldonis: Popoluniversitato „J. Kokot“ Velika Gorica kaj IKS Zagreb, 1982. Esperantigis Nikola Rašić.)

Zlata Cundekoković

kun kapo klinita

se mi trovintus ŝlosilon de mondaj rilatoj
en nokto mi ne serĉantus matenon
silentigus mi atomajn ĉevalidojn
enigus al ĉiu
pingvenan humoron
kaj donacis rikolton da amo
forviŝus administraciojn doganajn
kaj bilet-truigadon
mi lasus blankajn birdojn flugi flugi flugi
kun kapo neklinita

René Matoušek

kvin minutoj de via nuko

kvin minutoj de via nuko
kaj via dorso
kvin minutoj sufiĉas al mi
kaj du minutoj de la flankaspekto
tio jam apenaŭ troas
mi ne kapablas tiom da belo
absorbi unutakte
kvin minutoj de via nuko
la plej belaj kvin minutoj
de miaj dudek jaroj
tempo dum kiu oni povas
forfumi cigaredon
kaj ion ajn alian
via dorso blankas en la mallumo
strange ke neniu rimarkas tion
vi staras ĉerande
sube la homoj
kaj min vi regalis
per kvin minutoj de via nuko
kaj via dorso

„OVO” je novi list na esperantu. Njegov veći dio je namijenjen početnicima u učenju međunarodnog jezika. List izlazi 15 puta godišnje na 12 stranica (21x29cm). Jednogodišnja pretplata za pretplatnike iz Jugoslavije iznosi 700.- din i vrijedi za 15 brojeva od trenutka uplate. Pretplatu možete izvršiti na žiro račun izdavača: Savez za esperanto Hrvatske, 41000 Zagreb, Amruševa 5/1, žiro-račun: 30102-678-4863, sa obaveznom naznakom : za OVO.

Redakcija časopisa vas ujedno poziva na suradnju. Jedna stranica vašeg priloga ili teksta objavljenog u listu vrijedi četvrtinu godišnje pretplate.

OVO početnicima pruža priliku za vježbanje naučenog gradiva na stripovima i laganim tekstovima, a svim ostalim esperantistima zanimljivo štivo za zabavu i nova saznanja.

PLI BONE TUJ OVO, OL POSTE BOVO.^z

